

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

Електронне видання

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

**З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ПОДАТКОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ”**

**Харків
2022**

ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З КУРСУ «ПОДАТКОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ»

(для студентів першого (бакалаврського) рівня – 36 год. – 18 практичних
занять)

Тема 1. Поняття та особливості податкової відповідальності
(колоквіум)

Питання для обговорення

1. Місце податкової відповідальності у системі юридичної відповідальності.
2. Поняття податкової відповідальності та її особливості.
3. Види юридичної відповідальності за порушення законів з питань оподаткування та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи.
4. Сторони та суб'єкти податкових правовідносин, що виникають у зв'язку із притягненням до податкової відповідальності, їх правовий статус.

Список нормативно-правових актів
та літератури за темою

Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>.

Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>.

Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.

Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

Положення про Державну митну службу України : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 № 227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-п#Text>.

Положення про Державну податкову службу України : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 № 227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-п#Text>.

Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Т. 6 : Фінансове право / редкол.: М. П. Кучерявенко (голова) та ін. ; Нац. акад. прав. наук України ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2020. 616 с.

Воронова Л. К. Вибрані праці / упоряд.: М. П. Кучерявенко, Д. О. Білінський, О. О. Головашевич, Є. М. Смичок. Харків: Право, 2016. 952 с.

Гетманцев Д. О. Юридична відповідальність за податкові правопорушення: наук.-практ. посіб. / Д. О. Гетманцев, Р. В. Макарчук, Я. С. Толкачов. Київ: Юрінком Інтер, 2015. 748 с.

Податкове право : підручник / за ред. Д. О. Гетманцева та М. П. Кучерявенка. Харків : Право, 2023. 464 с.

Фінансове право: підручник / за ред. Т. Є. Кагановської та М. П. Кучерявенка. Харків: Право, 2022. 432 с.

Бондаренко І. М. Міркування щодо визначення суб'єктів інституту одноразового (спеціального) добровільного податкового декларування. *Право України*. 2021. № 10. С. 192–201. URL: <https://rd.ua/storage/attachments/18585.pdf>.

Кобильнік Д. А. Сучасні підходи до характеристики податково-правового примусу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного*

університету. Серія «Юриспруденція». 2020. № 48. С. 25–28.
URL: <http://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc48/7.pdf>.

Кучерявенко М., Теленик С. Податкові розслідування: нові виклики для України та зарубіжний досвід. *Право України*. 2021. № 2. С. 150–162.
URL: <https://rd.ua/storage/attachments/13661.pdf>.

Смичок Є. М. Принципи податкового законодавства крізь призму практики Верховного Суду. *KELM (Knowledge, Education, Law, Management)*. 2020. № 8 (36). Vol. 2. Pp. 191–198. URL: <http://kelmczasopisma.com/ua/jornal/36>.

Смичок Є. М. Презумпція правомірності рішень платника податків у практиці адміністративних судів. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2020. Вип. 3 (32). С. 54–58. URL: http://pjuv.nuoua.od.ua/v3_2020/13.pdf.

Тема 2. Поняття та склад податкового правопорушення

Питання для обговорення

1. Поняття та ознаки податкового правопорушення.
2. Об'єкт податкового правопорушення.
3. Об'єктивна сторона податкового правопорушення.
4. Суб'єкт податкового правопорушення.
5. Суб'єктивна сторона податкового правопорушення.

Доповідь студента

1. Співвідношення податкового правопорушення із порушенням податкового законодавства. Склад податкового правопорушення.

1. Відповідно до абзацу першого п. 109.1 ст. 109 ПК України податковим правопорушенням є протиправне, винне (у випадках, прямо передбачених Податковим кодексом України) діяння (дія чи бездіяльність)

платника податку (в тому числі осіб, прирівняних до нього), контролюючих органів та/або їх посадових (службових) осіб, інших суб'єктів у випадках, прямо передбачених Податковим кодексом України.

На підставі аналізу норм ПК України наведіть приклади податкових правопорушень, яким притаманні усі вказані у абзаці першому п. 109.1 ст. 109 ПК України ознаки.

2. Згідно із п. 121.1 ст. 121 ПК України передбачається відповідальність за незабезпечення платником податків зберігання первинних документів, облікових та інших реєстрів, бухгалтерської та статистичної звітності, інших документів з питань обчислення і сплати податків та зборів протягом установлених ст. 44 ПК України строків їх зберігання та/або ненадання платником податків контролюючим органам оригіналів документів (крім документів, отриманих з Єдиного реєстру податкових накладних) чи їх копій при здійсненні податкового контролю у випадках, передбачених Податковим кодексом України.

Виходячи з цього, визначте об'єкт податкового правопорушення, передбаченого п. 121.1 ст. 121 ПК України, а також сферу, до якої належить це правопорушення.

3. Відповідно до абзацу першого п. 109.1 ст. 109 ПК України, поряд з іншим, податковому правопорушенню притаманно те, що воно є діянням (дією чи бездіяльністю).

Враховуючи це, наведіть приклади податкових правопорушень, які можуть бути вчинені тільки у вигляді дії, тільки у вигляді бездіяльності, а також у вигляді як дії, так і бездіяльності.

4. Згідно із абзацом першим п. 109.1 ст. 109 ПК України податковим правопорушенням є діяння платника податку (в тому числі осіб,

прирівняних до нього), контролюючих органів та/або їх посадових (службових) осіб, інших суб'єктів у випадках, прямо передбачених Податковим кодексом України. У свою чергу, відповідно до п. 110.1 ст. 110 ПК України платники податків, податкові агенти, а також інші суб'єкти у випадках, прямо передбачених Податковим кодексом України, несуть фінансову відповідальність за вчинення податкових правопорушень.

Виходячи з цього, наведіть приклади податкових правопорушень, суб'єктами яких виступають не платники податків (у тому числі особи, прирівняні до них), не контролюючі органи та/або їх посадові (службові) особи, а «інші суб'єкти» та зазначте цих суб'єктів.

5. Відповідно до абзацу першого п. 109.1 ст. 109 ПК України податковим правопорушенням є протиправне, винне (у випадках, прямо передбачених Податковим кодексом України) діяння (дія чи бездіяльність). При цьому згідно із п. 112.1 ст. 112 ПК України особа може бути притягнута до фінансової відповідальності за вчинення податкового правопорушення за умови наявності в її діянні (дії або бездіяльності) вини, крім випадків, передбачених Податковим кодексом України.

У зв'язку з цим, на підставі аналізу норм ПК України наведіть приклади податкових правопорушень, необхідною умовою притягнення до фінансової відповідальності за вчинення яких є встановлення вини особи. Вкажіть податкові правопорушення, стосовно яких у диспозиції податково-правової норми міститься вказівка на вину, але встановлення останньої не є необхідною умовою притягнення особи до фінансової відповідальності. Зазначте форми вини, що передбачені у Податковому кодексі України, їх особливості.

Список нормативно-правових актів

та літератури за темою

Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Т. 6 : Фінансове право / редкол.: М. П. Кучерявенко (голова) та ін. ; Нац. акад. прав. наук України ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2020. 616 с.

Воронова Л. К. Вибрані праці / упоряд.: М. П. Кучерявенко, Д. О. Білінський, О. О. Головашевич, Є. М. Смичок. Харків: Право, 2016. 952 с.

Податкове право : підручник / за ред. Д. О. Гетманцева та М. П. Кучерявенка. Харків : Право, 2023. 464 с.

Гетманцев Д. О. Юридична відповідальність за податкові правопорушення: наук.-практ. посіб. / Д. О. Гетманцев, Р. В. Макарчук, Я. С. Толкачов. Київ: Юрінком Інтер, 2015. 748 с.

Бондаренко І. М. Міркування щодо визначення суб'єктів інституту одноразового (спеціального) добровільного податкового декларування. *Право України*. 2021. № 10. С. 192–201. URL: <https://rd.ua/storage/attachments/18585.pdf>.

Кобильнік Д. А. Суб'єктивна сторона податкового правопорушення: до питання визначення. *Держава та регіони. Серія: Право*. 2020. № 3 (69). Т. 2. С. 49–54. URL: http://www.law.stateandregions.zp.ua/archive/3-2_2020/10.pdf.

Смичок Є. М. Принципи податкового законодавства крізь призму практики Верховного Суду. *KELM (Knowledge, Education, Law, Management)*. 2020. № 8 (36). Vol. 2. Pp. 191–198. URL: <http://kelmczasopisma.com/ua/jornal/36>.

Ханова Р., Барікова А. Оновлена концепція вини в податковому праві. *Судебно-юридическая газета*. 19 апреля 2021. URL: <https://sud.ua/ru/news/blog/%20199581-onovlena-kontseptsiya-vini-v-podatkovomu-pravi>.

Тема 3. «Фінансова» відповідальність за порушення податкового законодавства

Питання для обговорення

1. «Фінансова» відповідальність, як різновид юридичної відповідальності за порушення законів з питань оподаткування та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи.
2. Обставини, що пом'якшують та обставини, що виключають «фінансову» відповідальність за порушення податкового законодавства.
3. Форми (види) «фінансової» відповідальності за порушення податкового законодавства.
4. Відшкодування шкоди, заподіяної протиправними рішеннями, діями чи бездіяльністю контролюючих органів.

Доповіді студентів

1. Ознаки та види штрафів за податкові правопорушення, порядок їх обчислення.
2. Податково-правова природа пені, механізм її обчислення та сплати.

1. Згідно із п. 111.1 ст. 111 ПК України за порушення законів з питань оподаткування та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, застосовуються такі види

юридичної відповідальності: фінансова; адміністративна; кримінальна. При цьому відповідно до п. 111.2 ст. 111 ПК України фінансова відповідальність, що встановлюється згідно з Податковим кодексом України, застосовується у вигляді штрафних (фінансових) санкцій (штрафів).

Зазначте передбачені у Податковому кодексі України податкові правопорушення з урахуванням розміру штрафів, що за них передбачаються, від меншого до більшого розміру. Проаналізуйте співвідношення між розміром штрафів та ступенем суспільної небезпечності тих податкових правопорушень, за які вони накладаються. Зазначте передбачені у Податковому кодексі України податкові правопорушення за ступенем суспільної небезпечності, від меншого до більшого ступеня.

2. Відповідно до абзацу першого п. 111.2 ст. 111 ПК України фінансова відповідальність, що встановлюється згідно з Податковим кодексом України, застосовується у вигляді штрафних (фінансових) санкцій (штрафів). При цьому згідно із абзацом другим п. 111.2 ст. 111 ПК України фінансова відповідальність, що встановлюється згідно з іншими законами, контроль за дотриманням яких покладено на контролюючі органи, може застосовуватися у вигляді штрафних (фінансових) санкцій (штрафів) та/або пені.

У свою чергу, згідно із абзацом першим ст. 123¹ ПК України на платника податку-страхувальника, який визнав у бухгалтерському обліку витрати, покладається обов'язок збільшити фінансовий результат до оподаткування звітного періоду на суму попередньо сплачених платежів, внесків, премій із нарахуванням пені в розмірі 120 відсотків облікової ставки Національного банку України, що діяла на кінець звітного періоду,

в якому відбулося розірвання договору або такий договір перестав відповідати вимогам, передбаченим Податковим кодексом України.

Так, відповідно до підп. 14.1.162 п. 14.1 ст. 14 ПК України пеня – це сума коштів у вигляді відсотків, нарахована на суми податкових зобов'язань та/або на суми штрафних (фінансових) санкцій, не сплачених у встановлені законодавством строки, а також нарахована в інших випадках та порядку, передбачених Податковим кодексом України або іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи.

Враховуючи зазначене, чи можна віднести «збільшення фінансового результату до оподаткування» та «нарахування пені» до різновидів фінансової відповідальності, передбаченої Податковим кодексом України? Якщо так, то яким чином це узгоджується із положеннями п. 111.2 ст. 111 ПК України? Якщо ні, то чим у даному разі виступають вказані у абзаці першому ст. 123¹ ПК України наслідки передбаченого цією нормою порушення? Обґрунтуйте свою відповідь.

3. Згідно із ч. 1 ст. 61 Конституції України ніхто не може бути двічі притягнений до юридичної відповідальності одного виду за одне й те саме правопорушення. Так само, відповідно до п. 112.4 ст. 112 ПК України особа не може бути притягнута двічі до відповідальності одного виду за вчинення одного і того самого податкового правопорушення. При цьому згідно із абзацом першим п. 111.2 ст. 111 ПК України фінансова відповідальність, що встановлюється згідно з Податковим кодексом України, застосовується у вигляді штрафних (фінансових) санкцій (штрафів), а відповідно до абзацу другого п. 111.2 ст. 111 ПК України фінансова відповідальність, що встановлюється згідно з іншими законами, контроль за дотриманням яких покладено на контролюючі органи, може

застосовуватися у вигляді штрафних (фінансових) санкцій (штрафів) та/або пені.

Однак згідно із п. 129.6 ст. 129 ПК України за порушення строку зарахування податків до бюджетів або державних цільових фондів, установлених Законом України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні», з вини банку, органу, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів, установи – учасника платіжної системи, еквайрія такий банк/орган сплачує пеню за кожний день прострочення, включаючи день сплати, та штрафи у розмірах, встановлених Податковим кодексом України. Зокрема, відповідно до п. 124.4 ст. 124 ПК України передбачається, що за порушення строку зарахування податків до бюджетів або державних цільових фондів, установлених Законом України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні», з вини банку, органу, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів, установи – учасника платіжної системи, еквайрія такий банк/орган сплачує штрафи в розмірах, встановлених п. 124.1 ст. 124 ПК України.

Виходячи з цього, визначте до якого виду відповідальності відносяться пеня та штрафи передбачені п. 129.6 ст. 129 та п. 124.4 ст. 124 ПК України. Чи не суперечать положення п. 129.6 ст. 129 ПК України щодо сплати пені та штрафів положенням п. 112.4 ст. 112 ПК України щодо неможливості притягнення особи двічі до відповідальності одного виду за вчинення одного й того самого податкового правопорушення та положенням ч. 1 ст. 61 Конституції України? Яким чином співвідносяться положення абзацу другого п. 111.2 ст. 111 ПК України щодо можливості одночасного застосування штрафів та пені із положеннями п. 112.4 ст. 112 ПК України та положеннями ч. 1 ст. 61 Конституції України? Обґрунтуйте свою відповідь із врахуванням наявної або можливої практики одночасного застосування штрафів та пені.

4. Після спливу граничного строку для сплати податку, у платника податків виник податковий борг. Контролюючий орган надіслав такому платнику податків податкову вимогу, у якій зазначив про факт виникнення податкового боргу та права податкової застави, розмір податкового боргу, який забезпечується податковою заставою, обов'язок погасити податковий борг та можливі наслідки його непогашення в установленій строк, попередження про опис активів, які відповідно до законодавства можуть бути предметом податкової застави, а також про можливі дату та час проведення публічних торгів з їх продажу. Протягом 30 календарних днів з дня надіслання податкової вимоги, платник податків погасив податковий борг. Однак посадовою особою контролюючого органу не було внесено дані про відсутність податкового боргу платника податків.

Чи має платник податків у цьому разі право на відшкодування шкоди, заподіяної протиправними рішеннями, діями чи бездіяльністю контролюючих органів, їх посадових (службових) осіб? Якщо так, то яким має бути алгоритм дій платника податків задля отримання відшкодування? За рахунок яких коштів фактично буде відбуватися відшкодування шкоди?

Список нормативно-правових актів
та літератури за темою

Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>.

Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.

Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

Порядок застосування податковими органами заходів впливу у вигляді штрафних санкцій до юридичних осіб (крім уповноважених установ) за порушення вимог валютного законодавства : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 26.05.2021 № 524. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/524-2021-п#Text>.

Порядок надіслання контролюючими органами податкових повідомлень-рішень платникам податків : затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.12.2015 № 1204 (у ред. наказу Міністерства фінансів України від 31.12.2020 № 846). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0124-16#Text>.

Про валюту і валютні операції : Закон України від 21.06.2018 № 2473-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>.

Податкове право : підручник / за ред. Д. О. Гетманцева та М. П. Кучерявенка. Харків : Право, 2023. 464 с.

Бондаренко І. М. Міркування щодо визначення суб'єктів інституту одноразового (спеціального) добровільного податкового декларування. *Право України*. 2021. № 10. С. 192–201. URL: <https://rd.ua/storage/attachments/18585.pdf>.

Кобильнік Д. А. Сучасні підходи до характеристики податково-правового примусу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція»*. 2020. № 48. С. 25–28. URL: <http://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc48/7.pdf>.

Смичок Є. М. Принципи податкового законодавства крізь призму практики Верховного Суду. *KELM (Knowledge, Education, Law, Management)*. 2020. № 8 (36). Vol. 2. Pp. 191–198. URL: <http://kelmczasopisma.com/ua/jornal/36>.

Смичок Є. М. Презумпція правомірності рішень платника податків у практиці адміністративних судів. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2020. Вип. 3 (32). С. 54–58. URL: http://pjuv.nuoua.od.ua/v3_2020/13.pdf.

Шульга Т. М., Кононенко Л. В. Поняття податкової амністії та міжнародний досвід її застосування. *Порівняльно-аналітичне право*. 2019. № 1. С. 261–264. URL: <http://pap-journal.in.ua/wp-content/uploads/2020/08/1.pdf>.

Ханова Р., Барікова А. Відповідальність держави у податковому праві. *Судебно-юридическая газета*. 31 мая 2021. URL: <https://sud.ua/ru/news/blog/203678-vidpovidalnist-derzhavi-v-podatkovomu-pravi>.

Duravkin P. Mechanism of compensation for damage caused by illegal decisions, actions or inaction of Ukrainian tax authorities. *Znanstvena misel journal*. Ljubljana, 2021. № 60. Vol. 2. Pp. 14–16. URL: <http://www.zm-journal.org/wp-content/uploads/2021/11/Znanstvena-misel-journal-№60-2021-Vol-2.pdf>.

Тема 4. Податкові правопорушення у сфері податкового обліку (обліку платників податків та об'єктів оподаткування)

Питання для обговорення

1. Об'єкти податкових правопорушень у сфері податкового обліку.
2. Об'єктивна сторона податкових правопорушень у сфері податкового обліку.
3. Суб'єкти податкових правопорушень у сфері податкового обліку.
4. Суб'єктивна сторона податкових правопорушень у сфері податкового обліку.

1. Контролюючим органом було проведено документальну позапланову виїзну перевірку приватного підприємства, за результатами якої було складено акт. Зокрема, було встановлено, що декілька місяців тому цим приватним підприємством було здійснено реєстрацію у

Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно 124-х договорів оренди землі (земельних ділянок). Однак на момент проведення перевірки підприємством не було подано до контролюючого органу повідомлень про такі об'єкти оподаткування. Це на думку посадових (службових) осіб контролюючого органу є порушенням п. 8.4 розд. VIII Порядку обліку платників податків і зборів, зокрема, строків подання повідомлень. Відтак, на підставі акту перевірки контролюючим органом було винесено податкове повідомлення-рішення, згідно із яким на приватне підприємство було накладено штраф, передбачений п. 117.1 ст. 117 ПК України.

У зв'язку з цим платник податків (приватне підприємство) звернувся до суду з позовом до контролюючого органу, у якому просив суд визнати протиправним та скасувати податкове повідомлення-рішення про застосування штрафу. В обґрунтування позову платник податків зазначив, що п. 117.1 ст. 117 ПК України встановлює відповідальність за порушення строків, передбачених саме Податковим кодексом України. Тоді як строки подання повідомлень про об'єкти оподаткування визначено у Порядку обліку платників податків і зборів. Відтак, на думку платника податків порушення строків, визначених у Порядку обліку платників податків і зборів не підпадає під ознаки податкового правопорушення, передбаченого п. 117.1 ст. 117 ПК України.

Як необхідно вирішити цю справу? Обґрунтуйте свою відповідь.

2. На певну календарну дату, згідно із даними офіційного веб-сайту ДПС України, було заплановано проведення робіт з модернізації автоматизованих систем. При цьому зазначалося, що приймання та реєстрація електронних документів здійснюватися не буде. Однак, саме у цю календарну дату банком було направлено до контролюючого органу повідомлення про відкриття/закриття 24-х рахунків. Проте квитанція про одержання від контролюючого органу не надійшла, у зв'язку з чим через

один день повідомлення було направлено повторно та отримано першу і другу квитанції. Також, листом від дати повторного направлення повідомлень, банк сповістив контролюючий орган про збої у роботі системи під час першого направлення повідомлень.

У свою чергу, за результатами документальної позапланової невідної перевірки банку, контролюючим органом було встановлено порушення, зокрема, несвоєчасне повідомлення контролюючих органів про відкриття/закриття рахунків платників податків. У зв'язку з цим контролюючим органом було винесено податкове повідомлення-рішення, яким до банку застосовано штраф, передбачений п. 118.1 ст. 118 ПК України.

Визначте правомірно або неправомірно притягнуто банк до відповідальності. Обґрунтуйте свою відповідь.

3. За результатами фактичної перевірки платника податків було встановлено, що останній періодично отримував пальне від постачальника (це підтверджується акцизною накладною, яка відображається у системі електронного адміністрування реалізації пального та спирту етилового). При цьому при реєстрації вказаної акцизної накладної постачальник зазначав критерії, що використовуються у разі відвантаження продукції на адресу місця зберігання пального, яке не є акцизним складом, на якому суб'єкт господарювання не платник акцизного податку зберігає пальне виключно для потреб власного споживання чи промислової переробки.

Крім того, перевіркою було встановлено, що пальне зберігалось у 2-х резервуарах (це було видно по залишкам пального), які, однак, не були обладнані витратомірами-лічильниками та рівномірами-лічильниками рівня пального, а потім розливалось у споживчу тару ємністю до 5 літрів (включно). У зв'язку з цим за результатами перевірки було складено акт, у якому було зафіксовано вказане порушення, а також винесено податкове

повідомлення-рішення, згідно із яким на платника податків накладався штраф, передбачений п. 128¹.1 ст. 128¹ ПК України, а також штраф за зберігання пального без наявності ліцензії, передбачений ч. 2 ст. 17 Закону України № 481/95-ВР. Однак, платник податків заперечував проти цього, наполягаючи на тому, що вказані резервуари вже давно виведені з експлуатації, а пальне зберігається у споживчій тарі ємністю до 5 літрів (включно).

Хто правий у даній ситуації? Обґрунтуйте свою відповідь.

Список нормативно-правових актів та літератури за темою

Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.

Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

Положення про Державну податкову службу України : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 № 227.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-п#Text>.

Порядок обліку платників податків і зборів : затв. наказом Міністерства фінансів України від 09.12.2011 № 1588 (у ред. наказу Міністерства фінансів України від 22.04.2014 № 462).
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1562-11#n21>.

Порядок обміну електронними документами з контролюючими органами : затв. наказом Міністерства фінансів України від 06.06.2017 № 557 (у ред. наказу Міністерства фінансів України від 01.06.2020 № 261).
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0959-17#Text>.

Порядок подання повідомлень про відкриття/закриття рахунків платників податків у банках та інших фінансових установах до

контролюючих органів : затв. наказом Міністерства фінансів України від 18.08.2015 № 721 (у ред. наказу Міністерства фінансів України від 09.07.2019 № 292). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1058-15#Text>.

Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.

Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального : Закон України від 19.12.1995 № 481/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/481/95-вр#Text>.

Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг : Закон України від 06.07.1995 № 265/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265/95-вр#Text>.

Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 08.07.2010 № 2464-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>.

Про платіжні послуги : Закон України від 30.06.2021 № 1591-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>.

Податкове право : підручник / за ред. Д. О. Гетманцева та М. П. Кучерявенка. Харків : Право, 2023. 464 с.

Тема 5. Податкові правопорушення у сфері сплати податків та зборів (погашення податкового боргу)

Питання для обговорення

1. Об'єкти податкових правопорушень у сфері сплати податків та зборів.

2. Об'єктивна сторона податкових правопорушень у сфері сплати податків та зборів.

3. Суб'єкти податкових правопорушень у сфері сплати податків та зборів.

4. Суб'єктивна сторона податкових правопорушень у сфері сплати податків та зборів.

1. ТОВ «Х» своєчасно та у повному обсязі сплатило належну за результатами відповідного податкового періоду суму податкового зобов'язання. Однак у податковій декларації за цей самий період ТОВ «Х» помилково вказало більшу суму податкового зобов'язання, яка нібито мала бути сплачена, порівняно із тією, що була сплачена фактично.

У зв'язку з цим, за результатами камеральної перевірки, контролюючий орган, керуючись п. 54.1 ст. 54 ПК України, розцінив суму, вказану у податковій декларації як узгоджену, а отже таку, що згідно із п. 57.1 ст. 57 ПК України підлягала сплаті до відповідного бюджету. Відтак, контролюючим органом було складено та направлено платнику податків податкову вимогу, у якій різниця між сумою вказаною у податковій декларації та фактично сплаченою сумою податкового зобов'язання була визначена як сума податкового боргу. Крім того, контролюючим органом було прийнято та направлено платнику податків податкове повідомлення-рішення, яким на платника податків (ТОВ «Х») було накладено штраф згідно із п. 124.1 ст. 124 ПК України за несплату узгодженої суми грошового зобов'язання протягом строків, визначених Податковим кодексом України.

Визначте правомірність рішень контролюючого органу. Обґрунтуйте свою відповідь.

2. При сплаті податку за відповідний податковий період платник податку своєчасно направив до банку платіжне доручення на перерахування цього податку до бюджету, вірно зазначивши всі реквізити та суму податку, але у призначенні платежу вказав неіснуючий код бюджетної класифікації, в результаті чого кошти хоча і надійшли на єдиний казначейський рахунок, однак були повернуті податковим органом на розрахунковий рахунок платника податку з позначкою: «Уточніть реквізити отримувача».

При цьому оскільки кошти було повернуто в останній день строку сплати податку та платник податку не направив до банку нове платіжне доручення з виправленим кодом бюджетної класифікації, наступного робочого дня податковий орган за результатами камеральної перевірки склав та направив платнику податку податкову вимогу, у якій сума податку, що була повернута платнику, була визначена як сума податкового боргу. До того ж, податковим органом було прийнято податкове повідомлення-рішення, згідно із яким на платника податку було накладено штраф, передбачений п. 124.2 ст. 124 ПК України.

Проаналізуйте вказану ситуацію. Чи наявна у даному випадку в діях платника податку об'єктивна сторона податкового правопорушення, передбаченого п. 124.1 ст. 124 ПК України? Чи можна у даному випадку встановити суб'єктивну сторону податкового правопорушення, передбаченого п. 124.2 ст. 124 ПК України? Обґрунтуйте свою відповідь.

3. У зв'язку із виникненням у платника податків податкового боргу, сума якого перевищувала сто вісімдесят неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, керівником контролюючого органу було призначено податкового керуючого, який здійснив опис відповідного майна цього платника податків у податкову заставу. Однак згодом платник податків звернувся до третіх осіб, які за його замовленням здійснили викрадення

заставленого майна та продали його на «чорному» ринку, а виручені кошти віддали цьому платнику податків.

Про це стало відомо представникам контролюючого органу, у зв'язку із чим, згідно із п. 116.1 ст. 116 ПК України, на платника податків було накладено штраф за відчуження майна, що перебуває у податковій заставі, без попередньої згоди контролюючого органу, у розмірі вартості відчуженого майна. Однак платник податків не погодився із таким рішенням контролюючого органу, мотивуючи свої заперечення тим, що не він, а треті особи здійснили відчуження заставленого майна.

Чи можна у даному випадку вважати платника податків суб'єктом податкового правопорушення, передбаченого п. 116.1 ст. 116 ПК України? Чи наявна у даному випадку об'єктивна сторона податкового правопорушення, передбаченого п. 116.1 ст. 116 ПК України? Зробіть припущення щодо можливих перспектив адміністративного та/або судового оскарження платником податків рішення контролюючого органу про застосування штрафу. Обґрунтуйте свою відповідь.

Список нормативно-правових актів та літератури за темою

Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.

Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 08.07.2010 № 2464-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>.

Податкове право : підручник / за ред. Д. О. Гетманцева та М. П. Кучерявенка. Харків : Право, 2023. 464 с.

Фінансове право: підручник / за ред. Т. Є. Кагановської та М. П. Кучерявенка. Харків: Право, 2022. 432 с.

Шульга Т. М., Вітліна М. О. Міжнародні заходи протидії ухиленню від сплати податків. *Порівняльно-аналітичне право*. 2019. № 1. С. 178–180.
URL: <http://pap-journal.in.ua/wp-content/uploads/2020/08/1.pdf>.

Тема 6. Податкові правопорушення у сфері податкової звітності

Питання для обговорення

1. Об'єкти податкових правопорушень у сфері податкової звітності.
2. Об'єктивна сторона податкових правопорушень у сфері податкової звітності.
3. Суб'єкти податкових правопорушень у сфері податкової звітності.
4. Суб'єктивна сторона податкових правопорушень у сфері податкової звітності.

1. Згідно із ч. 2 ст. 67 Конституції України усі громадяни щорічно подають до податкових інспекцій за місцем проживання декларації про свій майновий стан та доходи за минулий рік у порядку, встановленому законом. У свою чергу, відповідно до підп. 16.1.3 п. 16.1 ст. 16 ПК України платник податків зобов'язаний подавати до контролюючих органів у порядку, встановленому податковим та митним законодавством, декларації, звітність та інші документи, пов'язані з обчисленням і сплатою податків та зборів.

Чи дотримуєтеся Ви зазначених вимог? Чи передбачена якась юридична відповідальність за порушення вказаних вимог? Якщо так, то яка і у чому вона полягає?

2. Платник податків наприкінці 2021 року та на початку 2022 року став власником декількох іноземних компаній. При цьому за підсумками 2022 року він склав та подав до контролюючого органу звіт лише про КК, власником яких він став у 2022 році. Однак, за результатами податкової перевірки одного з контрагентів цього платника податків, контролюючому органу стало відомо про те, що цей платник податків був власником іноземних компаній ще з 2021 року. У зв'язку з цим контролюючий орган склав податкове повідомлення-рішення, у якому зазначив про порушення платником податків вимог підп. 39².5.5 п. 39².5 ст. 39² ПК України та нарахував штраф згідно із п. 120.7 ст. 120 ПК України.

Проаналізуйте вказану ситуацію. Визначте правомірність рішення контролюючого органу.

3. Податковим органом було проведено камеральну перевірку платника податків з питань дотримання строків реєстрації податкових накладних та розрахунків коригування у Єдиному реєстрі податкових накладних. За результатами перевірки було складено податкове повідомлення-рішення, у якому було зазначено про порушення платником податків граничних строків реєстрації податкових накладних / розрахунків коригування до податкових накладних, визначених ст. 201 ПК України та згідно з п. 120¹.1 ст. 120¹ ПК України було накладено штраф.

У зв'язку із цим платник податків звернувся до суду із позовною заявою до податкового органу. У позовній заяві платник податків просив визнати протиправним та скасувати означене податкове повідомлення-рішення. В обґрунтування позову платник податків наполягав на тому, що платники податків взагалі не можуть бути суб'єктами правопорушення, передбаченого п. 120¹.1 ст. 120¹ ПК України.

Яке рішення має прийняти суд? Обґрунтуйте свою відповідь.

Список нормативно-правових актів
та літератури за темою

Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.

Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

Порядок ведення Єдиного реєстру акцизних накладних: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 24.02.2016 № 114 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19.06.2019 № 545).
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/114-2016-п?lang=ua#Text>.

Порядок ведення Єдиного реєстру податкових накладних : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2010 № 1246 (у ред. постанови Кабінету Міністрів України від 26.04.2017 № 341).
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1246-2010-п#Text>.

Порядок заповнення податкової накладної: затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.12.2015 № 1307.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0137-16#Text>.

Порядок обміну електронними документами з контролюючими органами : затв. наказом Міністерства фінансів України від 06.06.2017 № 557 (у ред. наказу Міністерства фінансів України від 01.06.2020 № 261).
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0959-17#Text>.

Порядок прийняття рішень про реєстрацію / відмову в реєстрації податкових накладних / розрахунків коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних : затв. наказом Міністерства фінансів України від 12.12.2019 № 520. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1245-19#Text>.

Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.

Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг : Закон України від 06.07.1995 № 265/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265/95-вр#Text>.

Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 08.07.2010 № 2464-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>.

Про платіжні послуги : Закон України від 30.06.2021 № 1591-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>.

Податкове право : підручник / за ред. Д. О. Гетманцева та М. П. Кучерявенка. Харків : Право, 2023. 464 с.

Дуравкін П. М. Порухення строків/термінів реєстрації податкових накладних / акцизних накладних: суб'єктний склад. *Danish scientific journal*. København, 2021. № 54/2021. Vol. 2. Pp. 13–19. URL: http://www.danish-journal.com/wp-content/uploads/2021/12/DSJ_54_2.pdf.

Тема 7. Податкові правопорушення у сфері податкового контролю

Питання для обговорення

1. Об'єкти податкових правопорушень у сфері податкового контролю.
2. Об'єктивна сторона податкових правопорушень у сфері податкового контролю.
3. Суб'єкти податкових правопорушень у сфері податкового контролю.
4. Суб'єктивна сторона податкових правопорушень у сфері податкового контролю.

1. Під час проведення фактичної перевірки посадові особи контролюючого органу вручили керівнику платника податку письмовий запит на отримання копій первинних фінансово-господарських, бухгалтерських та інших документів, що свідчать про приховування (заниження) об'єктів оподаткування, несплату податків, зборів, платежів, порушення вимог іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи. Зі свого боку, керівник платника податків відмовився від надання таких копій документів про що власноруч здійснив відповідний напис на копії письмового запиту. Така відмова на думку контролюючого органу є порушенням приписів ст. 85 ПК України та стала підставою накладення на платника податків штрафу згідно зі ст. 121 ПК України.

У зв'язку з цим платник податків звернувся до суду із адміністративним позовом до податкового органу, у якому просив суд визнати протиправним та скасувати податкове повідомлення-рішення, яким йому було призначено штраф за ненадання копій документів.

Яке рішення має прийняти суд? Обґрунтуйте свою відповідь.

2. За результатами проведення камеральної перевірки, до платника податків було застосовано штрафні санкції за виявлені під час перевірки порушення податкового законодавства. Зі свого боку, платник податків заперечував проти цього, наполягаючи на тому, що згідно із підп. 17.1.6 п. 17.1 ст. 17 ПК України він має право бути присутнім під час проведення перевірок та надавати пояснення з питань, що виникають під час таких перевірок, та за власною ініціативою пояснення з питань, що не запитувалися контролюючим органом, ознайомлюватися та отримувати акти (довідки) перевірок, проведених контролюючими органами, перед підписанням актів (довідок) про проведення перевірки, у разі наявності зауважень щодо змісту (тексту) складених актів (довідок) підписувати їх із

застереженням та подавати контролюючому органу письмові заперечення в порядку, встановленому Податковим кодексом України. Відтак, платник податків вирішив, що тим самим контролюючий орган порушив його права та має понести за це відповідальність.

Проаналізуйте ситуацію. Чи має право платник податків у даному разі на відшкодування шкоди?

3. Податковим органом було прийнято податкове повідомлення-рішення, яким було зменшено суму бюджетного відшкодування з податку на додану вартість та визначено штрафні санкції платнику податків. У зв'язку з цим, не отримавши вчасно бюджетне відшкодування, для покриття дефіциту оборотних коштів, платник податків був змушений звернутися до банку для отримання кредиту. Згодом вказане податкове повідомлення-рішення у судовому порядку було визнано протиправним та скасовано. Однак кредитні кошти платник податків зміг повернути тільки після отримання суми бюджетного відшкодування, а за час затримки такого відшкодування був змушений сплачувати відсотки за користування кредитом.

Чи наявний у даному випадку склад податкового правопорушення контролюючого органу? Чи може платник податків у цьому разі розраховувати на відшкодування шкоди, і якщо так, то у якому розмірі?

Список нормативно-правових актів та літератури за темою

Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.

Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

Положення про Державну митну службу України : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 № 227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-п#Text>.

Положення про Державну податкову службу України : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 № 227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-п#Text>.

Податкове право : підручник / за ред. Д. О. Гетманцева та М. П. Кучерявенка. Харків : Право, 2023. 464 с.

Ханова Р., Барікова А. Відповідальність держави у податковому праві. *Судебно-юридическая газета*. 31 мая 2021. URL: <https://sud.ua/ru/news/blog/203678-vidpovidalnist-derzhavi-v-podatkovomu-pravi>.

Duravkin P. Mechanism of compensation for damage caused by illegal decisions, actions or inaction of Ukrainian tax authorities. *Znanstvena misel journal*. Ljubljana, 2021. № 60. Vol. 2. Pp. 14–16. URL: <http://www.zm-journal.org/wp-content/uploads/2021/11/Znanstvena-misel-journal-№60-2021-Vol-2.pdf>.

СПИСОК НОРМАТИВНИХ АКТІВ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові акти

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>.

2. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>.

3. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.

4. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

5. Положення про Державну митну службу України : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 № 227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-п#Text>.

6. Положення про Державну податкову службу України : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 № 227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-п#Text>.

7. Порядок ведення Єдиного реєстру акцизних накладних: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 24.02.2016 № 114 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19.06.2019 № 545). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/114-2016-п?lang=ua#Text>.

8. Порядок ведення Єдиного реєстру податкових накладних : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2010 № 1246 (у ред. постанови Кабінету Міністрів України від 26.04.2017 № 341). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1246-2010-п#Text>.

9. Порядок заповнення податкової накладної: затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.12.2015 № 1307. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0137-16#Text>.

10. Порядок застосування податковими органами заходів впливу у вигляді штрафних санкцій до юридичних осіб (крім уповноважених установ) за порушення вимог валютного законодавства : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 26.05.2021 № 524. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/524-2021-п#Text>.

11. Порядок надіслання контролюючими органами податкових повідомлень-рішень платникам податків : затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.12.2015 № 1204 (у ред. наказу Міністерства фінансів України від 31.12.2020 № 846). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0124-16#Text>.

12. Порядок обліку платників податків і зборів : затв. наказом Міністерства фінансів України від 09.12.2011 № 1588 (у ред. наказу Міністерства фінансів України від 22.04.2014 № 462). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1562-11#n21>.

13. Порядок обміну електронними документами з контролюючими органами : затв. наказом Міністерства фінансів України від 06.06.2017 № 557 (у ред. наказу Міністерства фінансів України від 01.06.2020 № 261). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0959-17#Text>.

14. Порядок подання повідомлень про відкриття/закриття рахунків платників податків у банках та інших фінансових установах до контролюючих органів : затв. наказом Міністерства фінансів України від 18.08.2015 № 721 (у ред. наказу Міністерства фінансів України від 09.07.2019 № 292). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1058-15#Text>.

15. Порядок прийняття рішень про реєстрацію / відмову в реєстрації податкових накладних / розрахунків коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних : затв. наказом Міністерства фінансів України від 12.12.2019 № 520. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1245-19#Text>.

16. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.

17. Про валюту і валютні операції : Закон України від 21.06.2018 № 2473-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>.

18. Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального : Закон України від 19.12.1995 № 481/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/481/95-вр#Text>.

19. Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг : Закон України від 06.07.1995 № 265/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265/95-вр#Text>.

20. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 08.07.2010 № 2464-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>.

21. Про платіжні послуги : Закон України від 30.06.2021 № 1591-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>.

Основна література

1. Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Т. 6 : Фінансове право / редкол.: М. П. Кучерявенко (голова) та ін. ; Нац. акад. прав. наук України ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2020. 616 с.

2. Воронова Л. К. Вибрані праці / упоряд.: М. П. Кучерявенко, Д. О. Білінський, О. О. Головашевич, Є. М. Смичок. Харків: Право, 2016. 952 с.

3. Гетманцев Д. О. Юридична відповідальність за податкові правопорушення: наук.-практ. посіб. / Д. О. Гетманцев, Р. В. Макарчук, Я. С. Толкачов. Київ: Юрінком Інтер, 2015. 748 с.

4. Кучерявенко Н. П. Курс податкового права: В 6 т. Т. 3: Учение о налоге. Харьков: Легас; Право, 2005. 600 с.

5. Фінансове право: підручник / за ред. Т. Є. Кагановської та М. П. Кучерявенка. Харків: Право, 2022. 432 с.

Додаткова література

1. Бондаренко І. М. Міркування щодо визначення суб'єктів інституту одноразового (спеціального) добровільного податкового

декларування. *Право України*. 2021. № 10. С. 192–201.
URL: <https://rd.ua/storage/attachments/18585.pdf>.

2. Дуравкін П. М. Порухення строків/термінів реєстрації податкових накладних / акцизних накладних: суб'єктний склад. *Danish scientific journal*. København, 2021. № 54/2021. Vol. 2. Pp. 13–19.
URL: http://www.danish-journal.com/wp-content/uploads/2021/12/DSJ_54_2.pdf.

3. Кобильнік Д. А. Суб'єктивна сторона податкового правопорушення: до питання визначення. *Держава та регіони. Серія: Право*. 2020. № 3 (69). Т. 2. С. 49–54.
URL: http://www.law.stateandregions.zp.ua/archive/3-2_2020/10.pdf.

4. Кобильнік Д. А. Сучасні підходи до характеристики податково-правового примусу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція»*. 2020. № 48. С. 25–28. URL: <http://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc48/7.pdf>.

5. Кучерявенко М., Теленик С. Податкові розслідування: нові виклики для України та зарубіжний досвід. *Право України*. 2021. № 2. С. 150–162. URL: <https://rd.ua/storage/attachments/13661.pdf>.

6. Смичок Є. М. Принципи податкового законодавства крізь призму практики Верховного Суду. *KELM (Knowledge, Education, Law, Management)*. 2020. № 8 (36). Vol. 2. Pp. 191–198.

7. Смичок Є. М. Презумпція правомірності рішень платника податків у практиці адміністративних судів. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2020. Вип. 3 (32). С. 54–58.
URL: http://pjuv.nuoua.od.ua/v3_2020/13.pdf.

8. Ханова Р., Барікова А. Оновлена концепція вини в податковому праві. *Судебно-юридическая газета*. 19 апреля 2021.
URL: <https://sud.ua/ru/news/blog/%20199581-onovlenna-kontseptsiya-vini-v-podatkovomu-pravi>.

9. Шульга Т. М., Вітліна М. О. Міжнародні заходи протидії ухиленню від сплати податків. *Порівняльно-аналітичне право*. 2019. № 1. С. 178–180. URL: <http://pap-journal.in.ua/wp-content/uploads/2020/08/1.pdf>.

10. Шульга Т. М., Кононенко Л. В. Поняття податкової амністії та міжнародний досвід її застосування. *Порівняльно-аналітичне право*. 2019. № 1. С. 261–264. URL: <http://pap-journal.in.ua/wp-content/uploads/2020/08/1.pdf>.

11. Duravkin P. Mechanism of compensation for damage caused by illegal decisions, actions or inaction of Ukrainian tax authorities. *Znanstvena misel journal*. Ljubljana, 2021. № 60. Vol. 2. Pp. 14–16. URL: <http://www.zm-journal.org/wp-content/uploads/2021/11/Znanstvena-misel-journal-№60-2021-Vol-2.pdf>.

Укладачі:

Бондаренко Ірина Миколаївна

Дуравкін Павло Михайлович

Кобильнік Дмитро Анатолійович